

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КОДЕКСУ
ЗАКОНІВ ПРО
ПРАЦЮ УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, Журавльова Д. В.,
доктора юридичних наук, професора Обушенка О. М.*

СТАНОМ НА 5 ЛЮТОГО 2019 РОКУ

Київ
ВД «Професіонал»
2019

УДК 349.2(477)
ББК 67.405(4Укр)
Н 34

Н 34 **Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України** Станом на 5 лютого 2019 року. [текст] За заг. ред. Журавльова Д. В., Обушенка О. М. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2019. – 344 с.

ISBN 978-966-370-357-2

У даному науково-практичному коментарі подано ґрунтовний аналіз чинної редакції Кодексу законів про працю України з урахуванням останніх змін і доповнень.

Коментар, призначений для практичного застосування і зацікавить керівників підприємств, установ, організацій, працівників профспілкових організацій, практикуючих правників, студентів юридичних факультетів та всіх, хто цікавиться трудовим правом.

УДК 349.2(477)
ББК 67.405(4Укр)

ISBN 978-966-370-357-2

© Видавничий дім «Професіонал», 2019.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Андрєєв Андрій Васильович – кандидат юридичних наук, заступник прокурора міста Києва;

Бабенко Едуард Вадимович – кандидат юридичних наук;

Багрій Василь Андрійович – кандидат юридичних наук;

Бараш Євген Юхимович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, генерал-майор внутрішньої служби, Начальник Інституту кримінально-виконавчої служби;

Батіг Ростислав Вікторович – кандидат юридичних наук;

Беспалов Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Бесчастний Віктор Миколайович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, ректор Донецького юридичного інституту МВС України;

Бірюкова Алевтина Геннадіївна – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Буглак Юрій Олександрович – кандидат юридичних наук, Голова підкомітету Верховної Ради України з питань запобігання та протидії політичній корупції, народний депутат України;

Вареник Олександр Сергійович – кандидат юридичних наук;

Веприцький Роман Сергійович – доктор юридичних наук, професор кафедри управління безпеки, правоохоронної діяльності Міжрегіональної академії управління персоналом;

Волинець Владислав Володимирович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Галуцько Валентин Васильович – доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного Інституту Публічного права;

Ганечко Олена Миколаївна – кандидат юридичних наук, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Грибан Інна Олександрівна – кандидат юридичних наук суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Губська Олена Анатоліївна – доктор юридичних наук, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Данилов Максим Олександрович – кандидат юридичних наук;

Данилова Мальвіна Володимирівна – кандидат юридичних наук, суддя Вищого господарського суду України;

Дашутін Ігор Володимирович – кандидат юридичних наук, голова Сумського районного суду Сумської області;

Денєга Олег Петрович – кандидат юридичних наук;

Денисенко Анатолій Петрович – кандидат юридичних наук, народний депутат України;

Джура Христина Юрїївна – аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Дідиченко Марина Анатолїївна – кандидат юридичних наук, суддя Київського апеляційного господарського суду;

Дніпров Олексій Сергїйович – кандидат юридичних наук, керівник апарату Адміністрації Президента України;

Дрозд Олексій Юрїйович – доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ;

Журавель Валентина Іванївна – кандидат юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Журавльов Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор, Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Заслужений юрист України;

Занфірова Тетяна Анатолїївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Заслужений юрист України;

Зеленський Віталій Миколайович – кандидат юридичних наук;

Іншин Микола Іванович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної Академії правових наук України (Україна);

Карпушова Олена Віталїївна – кандидат юридичних наук, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Клемпарський Микола Миколайович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін Донецького юридичного інституту МВС України;

Кобаль Михайло Іванович – кандидат юридичних наук, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Ковальчук Андрій Трохимович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя Державного університету та технологій;

Колесников Денис Вікторович – кандидат юридичних наук;

Короєд Сергїй Олександрович – доктор юридичних наук, доцент, завідуючий кафедрою цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького;

Коротких Андрій Юрїйович – кандидат юридичних наук, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Костюк Віктор Леонтійович – доктор юридичних наук, доцент, Заступник завідувача відділом з питань бюджету, оподаткування та банківської діяльності Головного науко-експертного управління Верховної Ради України, Заслужений юрист України;

Кравченко Іван Олександрович – доктор юридичних наук, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Сумського національного аграрного університету;

Круглова Анна Євгенівна – кандидат юридичних наук, Головний спеціаліст Державного бюро розслідувань;

Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Ужгородського національного університету;

Лошицький Михайло Васильович – доктор юридичних наук, професор, ректор Національної академії прокуратури України, Заслужений діяч науки і техніки України;

Любимов Олександр Костянтинович – кандидат юридичних наук, помічник судді Вищого господарського суду України;

Мацюк Володимир Ярославович – доктор юридичних наук, перший заступник начальника Головного оперативного управління Державної фіскальної служби України, Заслужений юрист України;

Мельник Валентин Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ;

Могілевський Леонід Володимирович – доктор юридичних наук, професор, учений секретар секретаріату Вченої ради Харківського національного університету внутрішніх справ;

Монаснко Антон Олексійович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, директор центру Східноєвропейського права Інституту законодавства Верховної Ради України;

Москаленко Олена Вячеславівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Мотрич Андрій Іванович – кандидат юридичних наук;

Назимко Олена Вікторівна – кандидат юридичних наук, докторант Донецького юридичного інституту МВС України;

Носач Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, Начальник управління СБУ в Харківській області, генерал-майор;

Обушенко Олександр Миколайович – доктор юридичних наук, професор, заступник командира полка Дніпро-1 Національної гвардії України;

Оніщенко Наталія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права м. В. М. Корецького;

Павліченко Володимир Миколайович – кандидат юридичних наук, старший оперуповноважений управління СБ України в Харківській області;

Падалка Антоніна Олександрівна – кандидат юридичних наук асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Падалка Роман Олегович – кандидат юридичних наук, приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу;

Подорожній Євгеній Юрійович – доктор юридичних наук, професор кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ;

Прилипко Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Національної академії правових наук України, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

Прудивус Олег Васильович – кандидат юридичних наук, доцент, Голова Запорізького окружного адміністративного суду;

Сайнецький Олег Павлович – кандидат юридичних наук, асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Сіроха Дмитро Ігорович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;

Скіпенко Регіна Едуардівна – кандидат юридичних наук;

Турчина Ольга Сергіївна – кандидат юридичних наук, головний спеціаліст відділу контролю за реалізацією права на державну службу Департаменту контролю та взаємодії з органами влади Національного агентства України з питань державної служби;

Черкунов Олександр Віталійович – кандидат юридичних наук, заступник начальника відділу оперативного реагування №2 управління протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії Міжрегіональної митниці Державної фіскальної служби України;

Чижмарь Катерина Іванівна – доктор юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України, Директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Чижмарь Юрій Васильович – доктор юридичних наук, народний депутат України;

Чумаченко Ігор Миколайович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права Запорізького національного університету;

Шевченко Наталія Миколаївна – кандидат юридичних наук, суддя Окружного адміністративного суду міста Києва;

Яворська Надія Олександрівна – аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Трудове право України є однією з провідних галузей у системі права, яка нарівні з іншими галузями перебуває в стадії реформування під впливом соціально-економічних відносин, що змінюються і набувають різноманітних властивостей.

У цей час трудове право в промислово розвинених країнах світу визнається однією з головних галузей права. Така увага зрозуміла, оскільки саме в сфері застосування праці, де створюються матеріальні та духовні блага, знаходиться зона взаємного впливу життєво важливих інтересів різних соціальних груп, інтересів державних, суспільних і особистих, приватних.

Від методів правового регулювання праці багато в чому залежить суспільний спокій і відчуття обопільного порозуміння між суб'єктами трудових правовідносин. Це сфера, в якій задіяно найбільше число членів суспільства. А тому вона заслуговує на особливо пильну увагу держави.

Конституційні норми, що закріплюють право на працю, цілком відповідають нормам ст. 23 Загальної декларації прав людини, зокрема щодо вільного обрання праці або вільного погодження на неї. Це означає, що тільки конкретній людині належить виняткове право розпоряджатися її здібностями до праці.

Слід окремо зауважити, що право на працю означає, що людина має вільний вибір не тільки професії, роду заняття, а також право ігнорувати будь-яку трудову діяльність.

Порядок та умови використання в житті цих прав конкретизовано в Кодексі законів про працю, в Законах України «Про зайнятість населення», «Про колективні договори і угоди», «Про охорону праці», «Про оплату праці», «Про відпустки», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» та інших нормативно-правових актах.

Взагалі трудові відносини нині регулюються більш як 500 нормативно-правовими актами України, а також значною кількістю нормативних актів, прийнятих і органами державної влади та управління.

Всі правові норми, які закріплені в цих нормативних актах, створюють єдину, за предметом правового регулювання, систему правових актів, яка й має назву трудового права. Саме предмет правового регулювання є провідною відзнакою будь-яких галузей права, він відповідає на питання, які види суспільних відносин регулюються тією чи іншою групою правових норм.

Основними видами джерел права, як уже зазначалося в попередніх розділах цього видання, є нормативно-правові акти, правові звичаї, судові (адміністративні) прецеденти, а також міжнародні договори (договори нормативного змісту).

Трудове право є стабільною, давно сформованою галуззю права зі своєю величезною нормативною базою, яка й визначає основне джерело трудового права — нормативно-правові акти.

До них відносять Конституцію України, Закони України, Кодекс законів про працю, постанови Верховної Ради України, укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, інструкції, правила, положення, накази міністерств, державних комітетів, відомств, міжгалузеві, міжнародні й тарифні угоди.

Особливим джерелом трудового права є міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. Так, Україною ратифіковано близько 50 конвенцій спеціалізованого органу ООН з питань праці — Міжнародної організації праці. Крім, того існують міжнародні акти загального значення, які певною мірою теж регулюють трудові відносини, скажімо, Загальна декларація прав людини, Пакт про економічні, соціальні та культурні права.

Перелік джерел трудового права цими актами не закінчується. У трудових колективах також здійснюється нормотворча робота — прийняття локальних норм, до яких можна віднести Правила внутрішнього трудового розпорядку, Положення про преміювання, колективні договори, накази тощо.

Найвищою формою систематизації законодавства вважається кодифікація.

Норми трудового права мають таку форму систематизації — Кодекс законів про працю (КЗпП). Він є найзмістовнішим нормативно-правовим актом, що регулює трудові відносини працівників.

Чинний КЗпП прийнято 10 грудня 1971 р. Отже, поза сумнівом, він не може відобразити всі особливості розвитку трудових відносин, що сталися в Україні за цей час. Тому його 42 рази змінювали й доповнювали.

Наразі актуальне питання про прийняття ґрунтовно нового за правовим та ідеологічним змістом Кодексу. Але, станом на сьогодні, чинна запропонована редакція Кодексу законів про працю.

Зміни до коментованого кодексу 2014-2015 років спрямовані на адаптацію законодавства про працю в реальні умови сьогодення України — затяжна економічна криза, військові дії на сході України, окупація Криму, безпрецедентні заходи щодо подолання такого негативного явища як корупція, новітні функції прокуратури.

Травневі зміни до КЗпП України мають суттєве значення, оскільки надають соціальних гарантій особам, що виховують дітей без матерів, додавши до кола цих осіб прийомних батьків та батьків-вихователів.

Також інтерес мають викликати норми що суттєво змінили відносини при випробуванні про прийомі на роботу.

З жовтня 2016 року згідно з нормами Закону України «Про виконавче провадження» зазнають змін порядок виконання рішень КТС, а також порядок оплати штрафів за порушення законодавства про працю.

Запропонований до уваги читачів коментар до вказаного Кодексу призначений для практичного застосування і зацікавить керівників підприємств, установ, організацій, керівників структурних підрозділів вказаних юридичних осіб, працівників, працівників профспілкових організацій, практикуючих правників, студентів юридичних факультетів, інших осіб, які цікавляться трудовим правом.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	7
КОДЕКС ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ	9
Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	13
СТАТТЯ 1. ЗАВДАННЯ КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ.....	13
СТАТТЯ 2. ОСНОВНІ ТРУДОВІ ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ.....	14
СТАТТЯ 2-1. РІВНІСТЬ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....	16
СТАТТЯ 3. РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	18
СТАТТЯ 4. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАЦЮ.....	18
СТАТТЮ 5 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91.....	20
СТАТТЯ 5-1. ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ГРОМАДЯН НА ПРАЦЮ.....	20
СТАТТЮ 6 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91.....	22
СТАТТЯ 7. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕЯКИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ.....	22
СТАТТЯ 8. РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ЗА МЕЖАМИ СВОЇХ ДЕРЖАВ.....	25
СТАТТЯ 8-1. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ПРО ПРАЦЮ І ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	27
СТАТТЯ 9. НЕДІЙСНІСТЬ УМОВ ДОГОВОРІВ ПРО ПРАЦЮ, ЯКІ ПОГІРШУЮТЬ СТАНОВИЩЕ ПРАЦІВНИКІВ.....	29
СТАТТЯ 9-1. ДОДАТКОВІ ПОРІВНЯНО З ЗАКОНОДАВСТВОМ ТРУДОВІ І СОЦІАЛЬНОПОБУТОВІ ПІЛЬГИ.....	29
Глава II КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР	31
СТАТТЯ 10. КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР.....	31
СТАТТЯ 11. СФЕРА УКЛАДЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ.....	32
СТАТТЯ 12. СТОРОНИ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	33
СТАТТЯ 13. ЗМІСТ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	34
СТАТТЯ 14. КОЛЕКТИВНІ ПЕРЕГОВОРИ, РОЗРОБКА І УКЛАДЕННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЙОГО ВИКОНАННЯ.....	35
СТАТТЯ 15. РЕЄСТРАЦІЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	35
СТАТТЯ 16. НЕДІЙСНІСТЬ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	37
СТАТТЯ 17. СТРОК ЧИННОСТІ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	38
СТАТТЯ 18. ПОШИРЕННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ НА ВСІХ ПРАЦІВНИКІВ.....	39
СТАТТЯ 19. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	40
СТАТТЯ 20. ЗВІТИ ПРО ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ.....	40
Глава III ТРУДОВИЙ ДОГОВІР	41
СТАТТЯ 21. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР.....	41
СТАТТЯ 22. ГАРАНТІЇ ПРИ УКЛАДЕННІ, ЗМІНІ ТА ПРИПИНЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	46
СТАТТЯ 23. СТРОКИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	49
СТАТТЯ 24. УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	51

СТАТТЯ 24-1. ВИКЛЮЧЕНО.....	53
СТАТТЯ 25. ЗАБОРОНА ВИМАГАТИ ПРИ УКЛАДЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ТА ДОКУМЕНТИ	53
СТАТТЯ 25-1. ОБМЕЖЕННЯ СПІЛЬНОЇ РОБОТИ РОДИЧІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ	54
СТАТТЯ 26. ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ.....	55
СТАТТЯ 27. СТРОК ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ	57
СТАТТЯ 28. РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ.....	57
СТАТТЯ 29. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ПРОІНСТРУКТУВАТИ ПРАЦІВНИКА І ВИЗНАЧИТИ ЙОМУ РОБОЧЕ МІСЦЕ	58
СТАТТЯ 30. ОБОВ'ЯЗОК ПРАЦІВНИКА ОСОБИСТО ВИКОНУВАТИ ДОРУЧЕНУ ЙОМУ РОБОТУ	59
СТАТТЯ 31. ЗАБОРОНА ВИМАГАТИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ, НЕ ОБУМОВЛЕНОЇ ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ.....	59
СТАТТЯ 32. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШУ РОБОТУ. ЗМІНА ІСТОТНИХ УМОВ ПРАЦІ.....	60
СТАТТЯ 33. ТИМЧАСОВЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА ІНШУ РОБОТУ, НЕ ОБУМОВЛЕНУ ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ.....	62
СТАТТЯ 34. ТИМЧАСОВЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШУ РОБОТУ В РАЗІ ПРОСТОЮ	63
<i>СТАТТЮ 35 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1356-XIV ВІД 24.12.99</i>	<i>63</i>
СТАТТЯ 36. ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	63
<i>СТАТТЮ 37 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1254-VI ВІД 14.04.2009</i>	<i>70</i>
СТАТТЯ 38. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ, УКЛАДЕНОГО НА НЕВИЗНАЧЕНИЙ СТРОК, З ІНІЦІАТИВИ ПРАЦІВНИКА.....	70
СТАТТЯ 39. РОЗІРВАННЯ СТРОКОВОГО ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ПРАЦІВНИКА.....	73
СТАТТЯ 39-1. ПРОДОВЖЕННЯ ДІЇ СТРОКОВОГО ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ НА НЕВИЗНАЧЕНИЙ СТРОК	74
СТАТТЯ 40. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ.....	76
СТАТТЯ 41. ДОДАТКОВІ ПІДСТАВИ РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ З ОКРЕМИМИ КАТЕГОРІЯМИ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ПЕВНИХ УМОВ.....	80
СТАТТЯ 42. ПЕРЕВАЖНЕ ПРАВО НА ЗАЛИШЕННЯ НА РОБОТІ ПРИ ВИВІЛЬНЕННІ ПРАЦІВНИКІВ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПРАЦІ	83
СТАТТЯ 42-1. ПЕРЕВАЖНЕ ПРАВО НА УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ У РАЗІ ПОВОРТНОГО ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ	85
СТАТТЯ 43. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЮ ЗГОДОЮ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	86

СТАТТЯ 43-1. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ БЕЗ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЗГОДИ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	88
СТАТТЯ 44. ВИХІДНА ДОПОМОГА.....	90
СТАТТЯ 45. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З КЕРІВНИКОМ НА ВИМОГУ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	91
СТАТТЯ 46. ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД РОБОТИ.....	92
СТАТТЯ 47. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ПРОВЕСТИ РОЗРАХУНОК З ПРАЦІВНИКОМ І ВИДАТИ ЙОМУ ТРУДОВУ КНИЖКУ.....	93
СТАТТЯ 48. ТРУДОВІ КНИЖКИ.....	94
СТАТТЯ 49. ВИДАЧА ДОВІДКИ ПРО РОБОТУ ТА ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ.....	96
Глава III-A ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ВИВІЛЬНЮВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ	97
<i>СТАТТЮ 49-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 263/95-ВР ВІД 05.07.95</i>	<i>97</i>
<i>СТАТТЯ 49-2. ПОРЯДОК ВИВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ</i>	<i>97</i>
<i>СТАТТЯ 49-3 ВТРАТИЛА ЧИННІСТЬ З 1 СІЧНЯ 2001 РОКУ НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2213-III ВІД 11.01.2001.....</i>	<i>99</i>
<i>СТАТТЯ 49-4. ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ.....</i>	<i>99</i>
Глава IV РОБОЧИЙ ЧАС	100
СТАТТЯ 50. НОРМА ТРИВАЛОСТІ РОБОЧОГО ЧАСУ.....	100
СТАТТЯ 51. СКОРОЧЕНА ТРИВАЛІСТЬ РОБОЧОГО ЧАСУ.....	100
СТАТТЯ 52. П'ЯТИДЕННИЙ І ШЕСТИДЕННИЙ РОБОЧИЙ ТИЖДЕНЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ЩОДЕННОЇ РОБОТИ	102
СТАТТЯ 53. ТРИВАЛІСТЬ РОБОТИ НАПЕРЕДОДНІ СВЯТКОВИХ, НЕРОБОЧИХ І ВИХІДНИХ ДНІВ	103
СТАТТЯ 54. ТРИВАЛІСТЬ РОБОТИ В НІЧНИЙ ЧАС.....	104
СТАТТЯ 55. ЗАБОРОНА РОБОТИ В НІЧНИЙ ЧАС	104
СТАТТЯ 56. НЕПОВНИЙ РОБОЧИЙ ЧАС.....	105
СТАТТЯ 57. ПОЧАТОК І ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.....	106
СТАТТЯ 58. РОБОТА ЗМІНАМИ	106
СТАТТЯ 59. ПЕРЕРВИ МІЖ ЗМІНАМИ.....	107
СТАТТЯ 60. ПОДІЛ РОБОЧОГО ДНЯ НА ЧАСТИНИ	107
СТАТТЯ 61. ПІДСУМОВАНИЙ ОБЛІК РОБОЧОГО ЧАСУ	107
СТАТТЯ 62. ОБМЕЖЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ.....	109
СТАТТЯ 63. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧЕННЯ ДО НАДУРОЧНИХ РОБІТ	111
СТАТТЯ 64. НЕОБХІДНІСТЬ ОДЕРЖАННЯ ДОЗВОЛУ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА) ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ	112
СТАТТЯ 65. ГРАНИЧНІ НОРМИ ЗАСТОСУВАННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ.....	112
Глава V ЧАС ВІДПОЧИНКУ	113

СТАТТЯ 66. ПЕРЕРВА ДЛЯ ВІДПОЧИНКУ І ХАРЧУВАННЯ	113
СТАТТЯ 67. ВИХІДНІ ДНІ	114
СТАТТЯ 68. ВИХІДНІ ДНІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБСЛУГОВУВАННЯМ НАСЕЛЕННЯ.....	115
СТАТТЯ 69. ВИХІДНІ ДНІ НА БЕЗПЕРЕРВНО ДІЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ	115
СТАТТЯ 70. ТРИВАЛІСТЬ ЩОТИЖНЕВОГО БЕЗПЕРЕРВНОГО ВІДПОЧИНКУ	116
СТАТТЯ 71. ЗАБОРОНА РОБОТИ У ВИХІДНІ ДНІ. ВИНЯТКОВИЙ ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ТАКОЇ РОБОТИ	117
СТАТТЯ 72. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА РОБОТУ У ВИХІДНИЙ ДЕНЬ.....	117
СТАТТЯ 73. СВЯТКОВІ І НЕРОБОЧІ ДНІ	118
СТАТТЯ 74. ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ.....	119
СТАТТЯ 75. ТРИВАЛІСТЬ ЩОРІЧНОЇ ОСНОВНОЇ ВІДПУСТКИ	120
СТАТТЯ 76. ЩОРІЧНІ ДОДАТКОВІ ВІДПУСТКИ ТА ЇХ ТРИВАЛІСТЬ.....	121
СТАТТЯ 77. ТВОРЧА ВІДПУСТКА	121
СТАТТЯ 77-1. ВІДПУСТКА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА УЧАСТІ В ЗМАГАННЯХ.....	122
СТАТТЯ 77-2. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА ОКРЕМИМ КАТЕГОРІЯМ ВETERANІВ ВІЙНИ ТА ПОСТТРАЖДАЛИМ УЧАСНИКАМ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ.....	123
СТАТТЯ 78. НЕВКЛЮЧЕННЯ ДНІВ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ДО ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК	124
СТАТТЯ 78-1. НЕВРАХУВАННЯ СВЯТКОВИХ І НЕРОБОЧИХ ДНІВ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ТРИВАЛОСТІ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК	125
СТАТТЯ 79. ПОРЯДОК І УМОВИ НАДАННЯ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК. ВІДКЛИКАННЯ З ВІДПУСТКИ	125
СТАТТЯ 80. ПЕРЕНЕСЕННЯ ЩОРІЧНОЇ ВІДПУСТКИ	127
СТАТТЯ 81. ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ У РАЗІ ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШЕ МІСЦЕ РОБОТИ	129
СТАТТЯ 82. ОБЧИСЛЕННЯ СТАЖУ РОБОТИ, ЩО ДАЄ ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ.....	130
СТАТТЯ 83. ГРОШОВА КОМПЕНСАЦІЯ ЗА НЕВИКОРИСТАНІ ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ	132
СТАТТЯ 84. ВІДПУСТКИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	133
Глава VI НОРМУВАННЯ ПРАЦІ	136
СТАТТЯ 85. НОРМИ ПРАЦІ	136
СТАТТЯ 86. ЗАПРОВАДЖЕННЯ, ЗАМІНА І ПЕРЕГЛЯД НОРМ ПРАЦІ.....	137
СТАТТЯ 87. СТРОК ДІЇ НОРМ ПРАЦІ.....	139
СТАТТЯ 88. УМОВИ ПРАЦІ, ЯКІ МАЮТЬ ВРАХОВУВАТИСЯ ПРИ РОЗРОБЛЕННІ НОРМ ВИРОБІТКУ (НОРМ ЧАСУ) І НОРМ ОБСЛУГОВУВАННЯ	139
СТАТТЯ 89. ЗАМІНА І ПЕРЕГЛЯД ЄДИНИХ І ТИПОВИХ НОРМ.....	140
СТАТТЯ 90. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗЦІНОК ПРИ ВІДРЯДНІЙ ОПЛАТІ ПРАЦІ.....	141

СТАТТЯ 91. ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОПЕРЕДНІХ РОЗЦІНОК ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ВИНАХОДУ, КОРИСНОЇ МОДЕЛІ, ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА ЧИ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ	141
СТАТТЯ 92. ВСТАНОВЛЕННЯ НОРМОВАНИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ПОЧАСОВІЙ ОПЛАТІ ПРАЦІ	142
<i>СТАТТЮ 93 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 263/95-ВР ВІД 05.07.95</i>	<i>143</i>
Глава VII ОПЛАТА ПРАЦІ	143
СТАТТЯ 94. ЗАРОБІТНА ПЛАТА	143
СТАТТЯ 95. МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА. ІНДЕКСАЦІЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	144
СТАТТЯ 96. СИСТЕМА ОПЛАТИ ПРАЦІ	145
СТАТТЯ 97. ОПЛАТА ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ І ОРГАНІЗАЦІЯХ	146
СТАТТЯ 98. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ З БЮДЖЕТУ	148
<i>СТАТТЮ 99 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 357/96-ВР ВІД 10.09.96</i>	<i>149</i>
СТАТТЯ 100. ОПЛАТА ПРАЦІ НА ВАЖКИХ РОБОТАХ, НА РОБОТАХ ІЗ ШКІДЛИВИМИ І НЕБЕЗПЕЧНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ, НА РОБОТАХ З ОСОБЛИВИМИ ПРИРОДНИМИ ГЕОГРАФІЧНИМИ І ГЕОЛОГІЧНИМИ УМОВАМИ ТА УМОВАМИ ПІДВИЩЕНОГО РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я	149
<i>СТАТТЮ 101 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 357/96-ВР ВІД 10.09.96</i>	<i>150</i>
<i>СТАТТЮ 102 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ УКАЗУ ПВР № 5938-11 ВІД 27.05.88.....</i>	<i>150</i>
СТАТТЯ 102-1. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА СУМІСНИЦТВОМ.....	150
СТАТТЯ 103. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ АБО ЗМІНУ ДІЮЧИХ УМОВ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	151
СТАТТЯ 104. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	151
СТАТТЯ 105. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРИ СУМІЩЕННІ ПРОФЕСІЙ (ПОСАД) І ВИКОНАННІ ОБОВ'ЯЗКІВ ТИМЧАСОВО ВІДСУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА	152
СТАТТЯ 106. ОПЛАТА РОБОТИ В НАДУРОЧНИЙ ЧАС	153
СТАТТЯ 107. ОПЛАТА РОБОТИ У СВЯТКОВІ І НЕРОБОЧІ ДНІ	154
СТАТТЯ 108. ОПЛАТА РОБОТИ У НІЧНИЙ ЧАС	155
СТАТТЯ 109. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА НЕЗАКІНЧЕНИМ ВІДРЯДНИМ НАРЯДОМ.....	155
СТАТТЯ 110. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА ПРО РОЗМІРИ ОПЛАТИ ПРАЦІ	155
СТАТТЯ 111. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ НЕВИКОНАННІ НОРМ ВИРОБІТКУ	156
СТАТТЯ 112. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ПРОДУКЦІЇ, ЩО ВИЯВИЛАСЯ БРАКОМ	157
СТАТТЯ 113. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ЧАСУ ПРОСТОЮ, А ТАКОЖ ПРИ ОСВОЄННІ НОВОГО ВИРОБНИЦТВА (ПРОДУКЦІЇ)	158
СТАТТЯ 114. ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРИ ПЕРЕВЕДЕННІ НА ІНШУ ПОСТІЙНУ НИЖЧЕОПЛАЧУВАНУ РОБОТУ І ПЕРЕМІЩЕННІ	159
СТАТТЯ 115. СТРОКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	159
СТАТТЯ 116. СТРОКИ РОЗРАХУНКУ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ.....	160

СТАТТЯ 117. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАТРИМКУ РОЗРАХУНКУ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ.....	161
Глава VIII ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ.....	162
СТАТТЯ 118. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ОБРАНИХ НА ВИБОРНІ ПОСАДИ	162
СТАТТЯ 119. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ НА ЧАС ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНИХ АБО ГРОМАДСЬКИХ ОBOB'ЯЗКІВ	163
СТАТТЯ 120. ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ ПЕРЕЇЗДІ НА РОБОТУ В ІНШУ МІСЦЕВІСТЬ	167
СТАТТЯ 121. ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ СЛУЖБОВИХ ВІДРЯДЖЕННЯХ.....	168
СТАТТЯ 122. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЩО НАПРАВЛЯЮТЬСЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	170
СТАТТЯ 123. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЩО НАПРАВЛЯЮТЬСЯ НА ОБСТЕЖЕННЯ ДО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ	171
СТАТТЯ 124. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ДОНОРІВ	171
СТАТТЯ 125. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ЗНОШУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ, НАЛЕЖНИХ ПРАЦІВНИКАМ.....	172
СТАТТЯ 126. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ — АВТОРІВ ВІНАХОДІВ, КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ, ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ І РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ.....	172
СТАТТЯ 127. ОБМЕЖЕННЯ ВІДРАХУВАНЬ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	173
СТАТТЯ 128. ОБМЕЖЕННЯ РОЗМІРУ ВІДРАХУВАНЬ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	174
СТАТТЯ 129. ЗАБОРОНА ВІДРАХУВАНЬ З ВИХІДНОЇ ДОПОМОГИ, КОМПЕНСАЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ВИПЛАТ	175
Глава IX ГАРАНТІЇ ПРИ ПОКЛАДЕННІ НА ПРАЦІВНИКІВ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАПОДІЯНУ ПІДПРИЄМСТВУ, УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ.....	176
СТАТТЯ 130. ЗАГАЛЬНІ ПІДСТАВИ І УМОВИ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ	176
СТАТТЯ 131. ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ТА ПРАЦІВНИКІВ ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ МАЙНА	177
СТАТТЯ 132. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МЕЖАХ СЕРЕДНЬОГО МІСЯЧНОГО ЗАРОБІТКУ	177
СТАТТЯ 133. ВИПАДКИ ОБМЕЖЕНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....	178
СТАТТЯ 134. ВИПАДКИ ПОВНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	179
СТАТТЯ 135. МЕЖІ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ВИПАДКАХ, КОЛИ ФАКТИЧНИЙ РОЗМІР ШКОДИ ПЕРЕВИЩУЄ ЇЇ НОМІНАЛЬНИЙ РОЗМІР	181
СТАТТЯ 135-1. ПИСЬМОВІ ДОГОВОРИ ПРО ПОВНУ МАТЕРІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	181

СТАТТЯ 135-2. КОЛЕКТИВНА (БРИГАДНА) МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	182
СТАТТЯ 135-3. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШКОДИ.....	183
СТАТТЯ 136. ПОРЯДОК ПОКРИТТЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПРАЦІВНИКОМ	184
СТАТТЯ 137. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ВРАХУВАННЮ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РОЗМІРУ ВІДШКОДУВАННЯ	186
СТАТТЯ 138. ОБОВ'ЯЗОК ДОКАЗУВАННЯ НАЯВНОСТІ УМОВ ДЛЯ ПОКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПРАЦІВНИКА	187
Глава X ТРУДОВА ДИСЦИПЛІНА.....	187
СТАТТЯ 139. ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ	187
СТАТТЯ 140. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	188
СТАТТЯ 141. ОБОВ'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ	189
СТАТТЯ 142. ПРАВИЛА ВНУТРІШНЬОГО ТРУДОВОГО РОЗПОРЯДКУ. СТАТУТИ І ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ	190
СТАТТЯ 143. ЗАОХОЧЕННЯ ЗА УСПІХИ В РОБОТІ	191
СТАТТЯ 144. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАОХОЧЕНЬ	191
СТАТТЯ 145. ПЕРЕВАГИ І ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ УСПІШНО І СУМЛІННО ВИКОНУЮТЬ СВОЇ ТРУДОВІ ОБОВ'ЯЗКИ	192
СТАТТЯ 146. ЗАОХОЧЕННЯ ЗА ОСОБЛИВІ ТРУДОВІ ЗАСЛУГИ.....	192
СТАТТЯ 147. СТЯГНЕННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	193
СТАТТЯ 147-1. ОРГАНИ, ПРАВОМОЧНІ ЗАСТОСОВУВАТИ ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ	194
СТАТТЯ 148. СТРОК ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ	194
СТАТТЯ 149. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ	195
СТАТТЯ 150. ОСКАРЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ.....	196
СТАТТЯ 151. ЗНЯТТЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ	196
СТАТТЯ 152. ПЕРЕДАЧА ПИТАННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА РОЗГЛЯД ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ АБО ЙОГО ОРГАНУ	197
Глава XI ОХОРОНА ПРАЦІ.....	197
СТАТТЯ 153. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ І НЕШКІДЛИВИХ УМОВ ПРАЦІ.....	197
СТАТТЯ 154. ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ, БУДІВНИЦТВІ (ВИГОТОВЛЕННІ) ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ, ОБ'ЄКТІВ І ЗАСОБІВ ВИРОБНИЦТВА	199
СТАТТЯ 155. ЗАБОРОНА ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ОХОРОНИ ПРАЦІ	200
СТАТТЯ 156. ЗАБОРОНА ПЕРЕДАЧІ У ВИРОБНИЦТВО ЗРАЗКІВ НОВИХ МАШИН ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ВИРОБНИЦТВА, ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЩО НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	200
СТАТТЯ 157. ДЕРЖАВНІ МІЖ ГАЛУЗЕВІ ТА ГАЛУЗЕВІ НОРМАТИВНІ АКТИ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.....	201

СТАТТЯ 158. ОBOB'ЯЗОК ВЛАСНИКА АBO УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО ПОЛЕГШЕННЯ І ОЗДОРОВЛЕННЯ УМОВ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ	202
СТАТТЯ 159. ОBOB'ЯЗОК ПРАЦІВНИКА ВИКОНУВАТИ ВИМОГИ НОРМАТИВНИХ АКТІВ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ	203
СТАТТЯ 160. КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ВИМОГ НОРМАТИВНИХ АКТІВ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.....	204
СТАТТЯ 161. ЗАХОДИ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	205
СТАТТЯ 162. КОШТИ НА ЗАХОДИ ПО ОХОРОНІ ПРАЦІ	206
СТАТТЯ 163. ВИДАЧА СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	206
СТАТТЯ 164. КОМПЕНСАЦІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА НЕВИДАНИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ ОДЯГ І СПЕЦІАЛЬНЕ ВЗУТТЯ.....	207
СТАТТЯ 165. ВИДАЧА МИЛА ТА ЗНЕШКОДЖУЮЧИХ ЗАСОБІВ	207
СТАТТЯ 166. ВИДАЧА МОЛОКА І ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОГО ХАРЧУВАННЯ.....	208
СТАТТЯ 167. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ГАРЯЧИХ ЦЕХІВ ГАЗОВАНОЮ СОЛОНОЮ ВОДОЮ.....	209
СТАТТЯ 168. ПЕРЕРВИ В РОБОТІ ДЛЯ ОБІГРІВАННЯ І ВІДПОЧИНКУ	209
СТАТТЯ 169. ОBOB'ЯЗКОВІ МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ПРАЦІВНИКІВ ПЕВНИХ КАТЕГОРІЙ	210
СТАТТЯ 170. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ЛЕГШУ РОБОТУ	211
СТАТТЯ 171. ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АBO УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОБЛІКУ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ І АВАРІЙ НА ВИРОБНИЦТВІ	212
СТАТТЯ 172. ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ІНВАЛІДІВ	215
СТАТТЯ 173. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ В РАЗІ УШКОДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ.....	216
<i>СТАТТЮ 173-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1356-XIV ВІД 24.12.99.....</i>	<i>216</i>

Глава XII ПРАЦЯ ЖІНОК..... 217

СТАТТЯ 174. РОБОТИ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ЖІНОК.....	217
СТАТТЯ 175. ОБМЕЖЕННЯ ПРАЦІ ЖІНОК НА РОБОТАХ У НІЧНИЙ ЧАС.....	218
СТАТТЯ 176. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧЕННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЩО МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ТРЬОХ РОКІВ, ДО НІЧНИХ, НАДУРОЧНИХ РОБІТ, РОБІТ У ВИХІДНІ ДНІ І НАПРАВЛЕННЯ ЇХ У ВІДРЯДЖЕННЯ.....	218
СТАТТЯ 177. ОБМЕЖЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ЖІНОК, ЩО МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ВІД ТРЬОХ ДО ЧОТИРНАДЦЯТИ РОКІВ АBO ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ, ДО НАДУРОЧНИХ РОБІТ І НАПРАВЛЕННЯ ЇХ У ВІДРЯДЖЕННЯ.....	219
СТАТТЯ 178. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ЛЕГШУ РОБОТУ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ТРЬОХ РОКІВ	219
СТАТТЯ 179. ВІДПУСТКИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ, ПОЛОГАМИ І ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ.....	221

СТАТТЯ 180. ПРИЄДНАННЯ ЩОРІЧНОЇ ВІДПУСТКИ ДО ВІДПУСТКИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ ТА ПОЛОГАМИ.....	222
СТАТТЯ 181. ПОРЯДОК НАДАННЯ ВІДПУСТКИ ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ І ЗАРАХУВАННЯ ЇЇ ДО СТАЖУ РОБОТИ.....	223
СТАТТЯ 182. ВІДПУСТКИ ЖІНКАМ, ЯКІ УСИНОВИЛИ ДІТЕЙ.....	224
СТАТТЯ 182-1. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ АБО ПОВНОЛІТНЮ ДИТИНУ З ІНВАЛІДНІСТЮ З ДИТИНСТВА ПІДГРУПИ А І ГРУПИ.....	225
СТАТТЯ 183. ПЕРЕРВИ ДЛЯ ГОДУВАННЯ ДИТИНИ.....	226
СТАТТЯ 184. ГАРАНТІЇ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ І ЗАБОРОНА ЗВІЛЬНЕННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ.....	227
СТАТТЯ 185. НАДАННЯ ВАГІТНИМ ЖІНКАМ І ЖІНКАМ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ЧОТИРНАДЦЯТИ РОКІВ, ПУТИВОК ДО САНАТОРІЇВ ТА БУДИНКІВ ВІДПОЧИНКУ І ПОДАННЯ ЇМ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ	228
СТАТТЯ 186. ОБСЛУГОВУВАННЯ МАТЕРІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В ОРГАНІЗАЦІЯХ	229
СТАТТЯ 186-1. ГАРАНТІЇ ОСОБАМ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ БЕЗ МАТЕРІ.....	229
Глава XIII ПРАЦЯ МОЛОДІ.....	230
СТАТТЯ 187. ПРАВА НЕПОВНОЛІТНІХ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	230
СТАТТЯ 188. ВІК, З ЯКОГО ДОПУСКАЄТЬСЯ ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ	231
СТАТТЯ 189. ОБЛІК ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НЕ ДОСЯГЛИ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ	232
СТАТТЯ 190. РОБОТИ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ОСІБ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ	232
СТАТТЯ 191. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ОСІБ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ.....	233
СТАТТЯ 192. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧАТИ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ ДО НІЧНИХ, НАДУРОЧНИХ РОБІТ І РОБІТ У ВИХІДНІ ДНІ.....	234
СТАТТЯ 193. НОРМИ ВИРОБІТКУ ДЛЯ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ	234
СТАТТЯ 194. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ ПРИ СКОРОЧЕНІЙ ТРИВАЛОСТІ ЩОДЕННОЇ РОБОТИ.....	235
СТАТТЯ 195. ВІДПУСТКИ ПРАЦІВНИКАМ ВІКОМ ДО ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ	236
СТАТТЯ 196. ДОДАТКОВІ ГАРАНТІЇ У СПРИЯННІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ	237
СТАТТЯ 197. НАДАННЯ МОЛОДІ ПЕРШОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ.....	238
СТАТТЯ 198. ОБМЕЖЕННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ.....	239
СТАТТЯ 199. РОЗРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З НЕПОВНОЛІТНІМ НА ВИМОГУ ЙОГО БАТЬКІВ АБО ІНШИХ ОСІБ.....	239
СТАТТЯ 200. УЧАСТЬ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗГЛЯДІ ПИТАНЬ ПРАЦІ І ПОБУТУ МОЛОДІ.....	240
Глава XIV ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПОЄДНУЮТЬ РОБОТУ З НАВЧАННЯМ	241

СТАТТЯ 201. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	241
СТАТТЯ 202. СТВОРЕННЯ НЕОБХІДНИХ УМОВ ДЛЯ ПОЄДНАННЯ РОБОТИ З НАВЧАННЯМ.....	242
СТАТТЯ 203. ЗАОХОЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПОЄДНУЮТЬ РОБОТУ З НАВЧАННЯМ	242
СТАТТЯ 204. ЗДІЙСНЕННЯ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В РОБОЧИЙ ЧАС	243
СТАТТЯ 205. НЕПРИПУСТИМІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ДО РОБОТИ, ЩО НЕ СТОСУЄТЬСЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ, ЯКА ВИВЧАЄТЬСЯ.....	243
СТАТТЯ 206. НАДАННЯ РОБОТИ У ВІДПОВІДНОСТІ З НАБУТОЮ КВАЛІФІКАЦІЄЮ	244
СТАТТЯ 207. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА ЧАС ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ, ПЕРЕКВАЛІФІКАЦІЇ АБО НАВЧАННЯ ІНШИМ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМ.....	244
СТАТТЯ 208. ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ І ПРОФЕСІЙНОТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	245
СТАТТЯ 209. СКОРОЧЕННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ	245
СТАТТЯ 210. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РОБОТИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	246
СТАТТЯ 211. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	247
СТАТТЯ 212. ЧАС НАДАННЯ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	248
СТАТТЯ 213. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У ПРОФЕСІЙНОТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	249
СТАТТЯ 214. ВІДПУСТКИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ, ДОПУЩЕНИМ ДО ВСТУПНИХ ІСПИТІВ У ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ	249
СТАТТЯ 215. ПІЛЬГИ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	250
СТАТТЯ 216. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ, НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА АСПІРАНТУРІ.....	250
СТАТТЯ 217. ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ЧАС ДОДАТКОВИХ ВІДПУСТОК У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ.....	252
СТАТТЯ 218. НАДАННЯ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТА АСПІРАНТУРІ, ВІЛЬНИХ ВІД РОБОТИ ДНІВ	253
СТАТТЯ 219. ОПЛАТА ПРОЇЗДУ ДО МІСЦЯ ЗНАХОДЖЕННЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	254
СТАТТЯ 220. ОБМЕЖЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ	255
Глава XV ІНДИВІДУАЛЬНІ ТРУДОВІ СПОРИ	255
СТАТТЯ 221. ОРГАНИ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬ ТРУДОВІ СПОРИ.....	255

СТАТТЯ 222. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ ДЕЯКИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ	256
СТАТТЯ 223. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМІСІЙ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ	257
СТАТТЯ 224. КОМПЕТЕНЦІЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	258
СТАТТЯ 225. СТРОКИ ЗВЕРНЕННЯ ДО КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ ТА ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ЗАЯВ ПРАЦІВНИКА	259
СТАТТЯ 226. ПОРЯДОК І СТРОКИ РОЗГЛЯДУ ТРУДОВОГО СПОРУ В КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ	260
СТАТТЯ 227. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ КОМІСІЄЮ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	262
СТАТТЯ 228. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	262
СТАТТЯ 229. СТРОК ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	263
СТАТТЯ 230. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	263
СТАТТЯ 231. РОЗГЛЯД ТРУДОВИХ СПОРІВ У РАЙОННИХ, РАЙОННИХ У МІСТІ, МІСЬКИХ ЧИ МІСЬКРАЙОННИХ СУДАХ.....	264
СТАТТЯ 232. ТРУДОВІ СПОРИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ БЕЗПОСЕРЕДНЬОМУ РОЗГЛЯДОВІ У РАЙОННИХ, РАЙОННИХ У МІСТІ, МІСЬКИХ ЧИ МІСЬКРАЙОННИХ СУДАХ.....	265
СТАТТЯ 233. СТРОКИ ЗВЕРНЕННЯ ДО РАЙОННОГО, РАЙОННОГО У МІСТІ, МІСЬКОГО ЧИ МІСЬКРАЙОННОГО СУДУ ЗА ВИРІШЕННЯМ ТРУДОВИХ СПОРІВ	266
СТАТТЯ 234. ПОНОВЛЕННЯ СУДОМ СТРОКІВ, ПРОПУЩЕНИХ З ПОВАЖНИХ ПРИЧИН	268
СТАТТЯ 235. ПОНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ, ЗМІНА ФОРМУЛЮВАННЯ ПРИЧИН ЗВІЛЬНЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН З ПРАЦІВНИКОМ, ЯКИЙ ВИКОНУВАВ РОБОТУ БЕЗ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ, ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ПЕРІОДУ ТАКОЇ РОБОТИ.....	268
СТАТТЯ 236. ОПЛАТА ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ ПРИ ЗАТРИМЦІ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ПРО ПОНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ ПРАЦІВНИКА	271
СТАТТЯ 237. ПОКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА СЛУЖБОВУ ОСОБУ, ВИННУ В НЕЗАКОННОМУ ЗВІЛЬНЕННІ АБО ПЕРЕВЕДЕННІ ПРАЦІВНИКА	271
СТАТТЯ 237-1. ВІДШКОДУВАННЯ ВЛАСНИКОМ АБО УПОВНОВАЖЕНИМ НИМ ОРГАНОМ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ.....	272
СТАТТЯ 238. ЗАДОВОЛЕННЯ ГРОШОВИХ ВИМОГ	273
<i>СТАТТЮ 238-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2134-12 ВІД 18.02.92</i>	<i>273</i>
СТАТТЯ 239. ОБМЕЖЕННЯ ПОВОРОТУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ	273
<i>СТАТТЮ 240 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	<i>274</i>
СТАТТЯ 240-1. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ОРГАНОМ, ЩО РОЗГЛЯДАЄ ТРУДОВІ СПОРИ, У РАЗІ НЕМОЖЛИВОСТІ ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ВНАСЛІДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ	274

<i>СТАТТЮ 241 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	275
СТАТТЯ 241-1. ОБЧИСЛЕННЯ СТРОКІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЦИМ КОДЕКСОМ	275
<i>СТАТТЮ 242 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2134-12 ВІД 18.02.92</i>	276
Глава XVI ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ. УЧАСТЬ ПРАЦІВНИКІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ	276
СТАТТЯ 243. ПРАВО ГРОМАДЯН НА ОБ'ЄДНАННЯ У ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ	276
СТАТТЯ 244. ПРАВА ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	277
СТАТТЯ 245. ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ БРАТИ УЧАСТЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ	278
СТАТТЯ 246. ПЕРВИННІ ПРОФСПІЛКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ	278
СТАТТЯ 247. ПОВНОВАЖЕННЯ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ	279
СТАТТЯ 248. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК.....	282
СТАТТЯ 249. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК	283
СТАТТЯ 250. ВІДРАХУВАННЯ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ ПЕРВИННИМ ПРОФСПІЛКОВИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ НА КУЛЬТУРНО-МАСОВУ, ФІЗКУЛЬТУРНУ ТА ОЗДОРОВЧУ РОБОТУ	284
СТАТТЯ 251. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ НАДАВАТИ ІНФОРМАЦІЮ НА ЗАПИТИ ПРОФСПІЛОК, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	285
СТАТТЯ 252. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, ОБРАНИХ ДО ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІВ.....	285
Глава XVI-A ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ	287
СТАТТЯ 252-1. ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ПІДПРИЄМСТВА	287
<i>СТАТТЮ 252-2 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	288
<i>СТАТТЮ 252-3 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	288
<i>СТАТТЮ 252-4 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	288
СТАТТЯ 252-5. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ МАТЕРІАЛЬНОЇ ЗАІНТЕРЕСОВАНОСТІ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ В РЕЗУЛЬТАТАХ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	288
СТАТТЯ 252-6. ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВУ БРИГАДИ.....	289
СТАТТЯ 252-7. РОЗПОДІЛ КОЛЕКТИВНОГО ЗАРОБІТКУ У БРИГАДІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОЕФІЦІЄНТА ТРУДОВОЇ УЧАСТІ.....	290
СТАТТЯ 252-8. ВЗАЄМНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ І БРИГАДИ	290
Глава XVII ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	292
СТАТТЯ 253. ОСОБИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОМУ ДЕРЖАВНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ СТРАХУВАННЮ	292

СТАТТЯ 254. КОШТИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.....	292
СТАТТЯ 255. ВИДИ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ.....	293
СТАТТЯ 256. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	303
Глава XVIII НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ.....	304
СТАТТЯ 259. НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ	304
СТАТТЯ 260. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ	305
<i>СТАТТЮ 261 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93</i>	<i>306</i>
<i>СТАТТЮ 262 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93</i>	<i>306</i>
СТАТТЯ 263. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА РАД У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	306
<i>СТАТТЮ 264 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93</i>	<i>307</i>
СТАТТЯ 265. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ	307
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИЙ ВІДДІЛ	310
ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ «Про практику розгляду судами трудових спорів» № 9 від 06.11.92	310
АНАЛІЗ судової практики у справах про відшкодування моральної шкоди, завданої у зв'язку з ушкодженням здоров'я під час виконання трудових обов'язків	324

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КОДЕКСУ
ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ
УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, Журавльова Д. В.,
доктора юридичних наук, професора Обушенка О. М.*

СТАНОМ НА 5 ЛЮТОГО 2019 РОКУ

Підписано до друку 05.02.2019. Формат 70x100 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 27,95.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1533